

Bilaga 1 till utbildningsplan för specialistkompetens i sjukdomar hos häst

Specificerade kunskapskrav

Under basutbildningen skall aspiranten/veterinären tillägna sig nedanstående kunskaper och färdigheter.

Medicin

Respirationsorganens sjukdomar

Symptom, diagnostik och behandling av de vanligaste infektiösa respiratoriska sjukdomarna i övre luftvägarna på häst.

Utredningsgång och diagnostik vid missljudsproblem i övre luftvägarna på häst samt handläggning av dessa.

Utredningsgång, diagnostik, terapi och prognos vid sjukdomar i nedre luftvägarna hos häst.

Cirkulationsorganens sjukdomar

Klinisk bedömning av hjärtljud.

Självständigt kunna utföra EKG undersökning, samt tolka de vanligaste patologiska fynden.

Indikation för och utvärdering av ultraljudsundersökning av hjärta.

Digestionsorganens sjukdomar

Utredningsgång, diagnostik, behandling och prognos av kolik hos häst. Kunskap om differentialdiagnoser med likartade symptombilder.

Indikation för kirurgiska ingrepp samt behandlingstid, kostnader, postoperativa problem och prognos i samband med operativa tillstånd.

Utredningsgång, diagnostik, terapi och prognos vid akuta och kroniska diarréstillstånd hos häst.

Utredningsgång, diagnos, terapi och prognos vid kronisk avmagring hos häst.

Oesophagusobstruktion samt magsäcksrelaterade sjukdomar hos häst

Leversjukdomar

Infektiösa, metaboliska och toxiska förändringar i levern hos häst.

Neurologiska sjukdomar

Symptom, diagnostik, utredningsgång, prognos samt behandling av de vanligaste neurologiska sjukdomarna hos häst.

Oftalmologi

Bedömning och behandling av ögonproblem hos häst

Urinorganens sjukdomar

Medfödda samt förvärvade problem i urinvägarna på häst.

Hematologiska och immunologiska sjukdomar

Blodkemiska analyser hos häst, inklusive att kunna bedöma det kliniska värdet av analysvar.

Det immunologiska svaret hos hästen i samband med exempelvis infektioner, stresstillstånd och autoimmunitet.

Tumörsjukdomar

De vanligaste tumörsjukdomarna hos häst.

Endokrinologiska sjukdomar

De vanligaste endokrina sjukdomarna hos häst samt utredningsgången vid diagnostik av dessa.

Förgiftnings- och bristsjukdomar

De vanligaste förgiftningsorsakerna hos häst samt de vanligaste bristsjukdomarna och allmän och speciell nutrition i sådana fall.

Hudsjukdomar

De vanligaste hudlidandena hos häst samt utredningsgång, diagnostik, terapi, prognos och handläggning av dessa.

Muskelsjukdomar

Muskelsjukdomar som korsförlamning, myopati till följd av E-vitaminbrist och selenbrist, hyperkalemisk periodisk paralys, myotoni, ruptur av Musc. gastrocnemius, tuppsspatt, ruptur av peroneus tertius, patellaupphakning och ”shivering”.

Behandling av traumatiska muskelskador och uttröttningskador.

Kunskap om vilken effekt massage och stretching kan ha vid olika skador.

Inse vikten av lämplig uppträning

Infektionssjukdomar och invasionssjukdomar

Kunskaper om kliniskt manifesta sjukdomar hos häst avseende virus, bakterier, svamp och parasiter.

Reproduktion

Reproduktionsfysiologi hos sto innefattande könsorganens funktion, endokrinologi, pubertet, årstidsvariation, brunstcykel, brunstsymtom, befruktning, dräktighet, förlossning och postpartumperioden.

Reproduktionsfysiologi hos hingst innefattande könsorganens funktion, spermiebildningen och betäckningsbeteende.

Epizooti och smittskydd (hygien) i stuteriverksamhet med artificiell insemination.

Följande smittsamma sjukdomar: CEM, EVA, coitalt exanthen samt virusabort.

Diagnos och terapi vid störningar i brunstcykeln och ovulationen, patologiska tillstånd i äggstockarna, endometrit, tidig fosterdöd och abort, störningar i betäckningsbeteendet samt testikeldegeneration.

Känna till följande veneriska sjukdomar: Dourine, Pseudomonas aeruginosa, Klebsiella pneumoniae.

Fölsjukdomar

Bedömning, behandling och handläggning av neonatala sjukdomar hos föl.

Infektions- och utvecklingsrelaterade problem hos det äldre fölet.

Intensivvård

Intensivvårdsbehandling av häst, inklusive evaluering av syra-bas och val av vätsketerapi.

Träning, tävling

Träningsfysiologi och vara väl förtrogen med utredningsgången och handläggningen vid arbetsinsufficiens hos häst.

Kirurgi

Ortopedi

Kunskaper om utredningsgång, diagnostik, terapi, konvalescens, uppföljning och prognos vid ortopediska sjukdomar hos häst.

Diagnostisera och behandla traumatiska och infektiösa skador.

Rekommendera lämpliga sjukbeslag.

Operationskunskap

Anestesi

Utifrån hästens allmäntillstånd och planerad/genomförd kirurgi kunna välja och utföra lämplig sedering, lokalbedövning, anestesi, samt kunna behandla uppkomna komplikationer.

Behandla smärtsamma tillstånd

Genomföra en avlivning

Behärska intubering, narkosövervakning, inklusive övervakning av blodtryck och EKG.

Väl förstå narkosapparatens konstruktion och funktion.

Nedan följer en förteckning över vilka operationer aspiranten själv ska ha utfört, och själv ska kunna utföra, samt de operationer för vilka teoretiska kunskaper om tillvägagångssätt och indikationer för är tillräckliga.

Själv kunna utföra

Suturera led, sena och senskida
Operation vid hovböld, hålvägg, främmande kropp i hov, hålvägg hornpelare och spiktramp
Tuppsspattoperation
Patellaoperation
Klyvning av sena och gaffelband

Teoretiska kunskaper om

Ortopedisk kirurgi

Ledkirurgi
Sen- och senskidekirurgi
Frakturkirurgi
Hals- och ryggkotpelarens kirurgi

Bukhålans kirurgi

Enklare bråckoperationer
Utföra bukpunktion
Trokarisera vid gaskolik

Bukkirurgi

Halsens kirurgi

Spaltning och dränering av submandibulära och andra abscesser
Upplösning av foderstrupsförstoppning
Tracheotomi och bakteriologisk provtagning
Anläggande av trachealkany
Biopsitagning via endoskop

Felläge av mjuka gommen
Entrapment
Struppipning
Struppipning
Aerocystit

Hudkirurgi

Behandla sår, bölder och fistlar

Handläggning av stakningskada

Kroniska sår och hudtumörer

Huvudets kirurgi

Genomföra en adekvat munhåleundersökning Tand- näs och bihålekirurgi
Enklare tandkirurgi
Suturera sår till ögonlocks, näsborrar eller bihålor
Bulbextirpation

Könsorganens kirurgi

Normal kastration handjur	Abdominal kryptorchism
Inguinal kryptorchism	Rektovaginala skador
Komma till rätta med uppkomna komplikationer såsom blödning, abscess, funiculit	Urinsten, penistumörer, juvertumörer och abscesser
	Äggstockstumör samt kejsarsnitt

Reproduktion

Gynekologisk undersökningsteknik, innefattande ultraljudsanvändning	Bedömning och hantering av sperma (färsk, kyld, fryst)
Provtagningssteknik för biopsi, bakterie- och cytologisk undersökning	Utredningsgång vid fertilitetsproblem/fruktsamhetsmått
Dräktighetsdiagnostik	Embryotransfer
Inseminationsteknik	Diagnos och terapi vid:
Förlossningshjälp	orkit, hemospermi/urospermi,
Andrologisk undersökningsteknik	seminovesikulit, tumörer i testikeln, penis och preputiet, paraphimosis och priapism,
Teknik för spermasamling	kryptorkism, testikelhypoplasi, pungbråck och testikelrotation

Diagnostiska metoder

Röntgen

Själv kunna ta röntgenbilder av god kvalitet och bedöma dessa samt lära sig att röntgenologiskt diagnostisera vanligt förekommande sjukdomstillstånd. Aspiranten **skall känna till** strålningsrisker och följa givna föreskrifter

Ultraljud

Själv **kunna** utföra enklare ultraljudsundersökningar och tolka fynd vid sen- och gaffelbandsskador, främmande kropp och abscesser intramuskulärt.

EKG

Känna till indikationerna för och **själv kunna utföra** EKG-undersökning samt kunna tolka de vanligaste fynden.

Endoskopi

Känna till indikationer för och **själv kunna utföra** endoskopi-undersökningar samt kunna tolka fynden.

Laboratoriediagnostik

Käna till indikationer för följande diagnostiska metoder: hematologisk, klinisk-kemisk, histopatologisk, mikrobiologisk och serologisk diagnostik. Aspiranten skall också tillägna sig goda kunskaper om provhantering i samband med dessa metoder och **själv kunna** tolka svaren.